

**BELGISCHE SENAAT****ZITTING 1992-1993**

10 JUNI 1993

**Voorstel van wet tot wijziging van artikel 9 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkoming aan gehandicapten**

(Ingediend door de heer Van Aperen c.s.)

**TOELICHTING**

De procedures tot het bekomen van een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden en gehandicapten blijken een enorme vertraging op te lopen. Er zou een achterstand van twee tot drie jaar bestaan voor de geneeskundige onderzoeken. Mevrouw L. Onkelinx, toenmalig Minister van Volksgezondheid, Leefmilieu en Sociale Integratie, raamde in maart 1993 in antwoord op een interpellatie van senator Van Aperen de gemiddelde achterstand op 13 maanden. In Wallonië zou de achterstand gemiddeld tien maanden bedragen, in Vlaanderen vijftien maanden. Op 31 december 1992 moesten nog 30 455 aanvragen worden onderzocht.

De problemen van de achterstand zijn in belangrijke mate te wijten aan het falen van het geneeskundige onderzoek. De geneeskundige onderzoeken voor de toekenning van het recht op tegemoetkoming gebeuren door een geneesheer van de Medische Dienst van het Ministerie van Sociale Voorzorg, door een geneesheer-inspecteur van de Dienst voor geneeskundige controle van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering of door een geneesheer, daartoe aangewezen door de Minister (art. 33 van het koninklijk besluit van 3 maart 1990).

**SENAT DE BELGIQUE****SESSION DE 1992-1993**

10 JUIN 1993

**Proposition de loi modifiant l'article 9 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés**

(Déposée par M. Van Aperen et consorts)

**DEVELOPPEMENTS**

On constate que les procédures de traitement des demandes d'allocations pour l'aide aux personnes âgées et handicapés prennent un retard énorme. Celui-ci serait de deux à trois ans pour ce qui est des visites médicales. Mme L. Onkelinx a répondu, en mars 1993, à l'époque où elle était encore ministre de la Santé publique, de l'Environnement et de l'Intégration sociale, à une interpellation du sénateur Van Aperen, que le retard moyen était de treize mois. En Wallonie, le retard moyen serait de dix mois, en Flandre de quinze mois. Au 31 décembre 1992, 30 455 demandes devaient encore être examinées.

Les retards sont dus dans une large mesure aux échecs des visites médicales. Celles-ci, qui précèdent la reconnaissance du droit à l'allocation, sont effectuées par un médecin du service médical du Ministère de la Prévoyance sociale, par un médecin-inspecteur du service du contrôle médical de l'Institut national d'assurance maladie-invalidité ou par un médecin désigné à cet effet par le ministre (art. 33 de l'arrêté royal du 3 mars 1990).

Uit een antwoord van Minister Onkelinx op een interpellatie van senator Van Aperen in oktober 1992 blijkt dat in de begroting 1993 kredieten zijn uitgetrokken voor de aanwerving van bijkomende geneesheren. Daarnaast moet een decentralisatie van de medische dienst, volgens de Minister, soelaas brengen. In maart 1993 waren reeds vier centra operationeel, namelijk in Antwerpen, Luik, Namen en Charleroi.

De hierboven vermelde achterstand in de afwerking van de dossiers en het moeizame verloop van de voorgestelde oplossingen zijn pijnlijk als we weten dat de bejaarden, die in aanmerking komen, een beperkte zelfredzaamheid hebben. Deze zelfredzaamheid wordt geëvalueerd aan de hand van zes criteria: de verplaatsingsmogelijkheden, de mogelijkheid om voedsel te nuttigen of te bereiden, de mogelijkheid om in te staan voor de persoonlijke hygiëne en om zich om te kleden, de mogelijkheid om de woning te onderhouden en om huishoudelijk werk te verrichten, de mogelijkheid om te leven zonder toezicht, bewust te zijn van gevaar en gevaar te kunnen vermijden, de mogelijkheid tot communicatie en sociaal contact.

De hoge leeftijd van sommige bejaarden en de laatijdigheid van de medische onderzoeken heeft zeer dikwijls tot gevolg dat de betrokkene overlijdt alvorens enig onderzoek werd verricht. Volgens Minister Onkelinx worden de dossiers van de personen die overleden zijn vóór de beëindiging van het onderzoek, behandeld op basis van de ingediende documenten. De beslissing, die ingaat op de datum van de aanvraag, wordt altijd meegeedeeld aan de rechthebbende.

Dit is volgens ons een onvoldoende oplossing. De hulp moet de bejaarde binnen een bepaalde termijn bereiken.

Dit voorstel heeft tot doel in de wet voor de aanvragende bejaarde garanties in te bouwen die betrekking hebben op de termijn waarbinnen de geneeskundige onderzoeken moeten worden verricht. Wij wensen opzettelijk de term «redelijke termijn» te vermijden omdat dit een zeer rekbaar begrip is, waardoor de bejaarde moeilijk zijn rechten kan afdwingen.

Opdat deze verplichting niet zou verworden tot een onafdwingbaar recht, menen wij dat een sanctie moet worden ingevoerd, indien de termijn van zes maanden wordt overschreden. Als sanctie stellen wij de ambtshalve goedkeuring van de aanvraag voor. Op deze wijze is men verplicht de geneeskundige onderzoeken te laten gebeuren binnen de voorgeschreven termijn om te vermijden dat begrotingsdoelstellingen overschreden worden.

Arnold VAN APEREN.

Il ressort de la réponse que la ministre Onkelinx a donnée en octobre 1992 à une interpellation du sénateur Van Aperen que l'on a prévu des crédits, pour le recrutement de médecins complémentaires, dans le budget 1993. En outre, toujours selon la ministre, une décentralisation du service médical devrait arranger quelque peu les choses. En mars 1993, quatre centres étaient déjà opérationnels, à savoir ceux d'Anvers, de Liège, de Namur et de Charleroi.

Les retards en question, dans le traitement des dossiers, et les difficultés d'application des solutions proposées sont déplorables, car les personnes âgées, qui sont susceptibles de pouvoir bénéficier de l'allocation, n'ont qu'une autonomie réduite. Cette autonomie est mesurée en fonction de six critères: la possibilité de se déplacer, la possibilité de s'alimenter et de préparer des repas, la possibilité d'assurer son hygiène personnelle et de s'habiller, la possibilité d'entretenir son logement et d'accomplir des travaux ménagers, la possibilité de vivre sans surveillance en étant capable de percevoir et de prévenir le danger, la possibilité de communiquer et d'avoir des contacts sociaux.

En raison du grand âge de certaines de ces personnes et des retards en question, il arrive souvent que les intéressés décèdent avant qu'une visite médicale ait eu lieu. Selon la ministre Onkelinx, les dossiers des personnes décédées avant la fin de l'examen sont traités sur la base des documents déjà introduits. La décision, qui prend effet rétroactivement à la date de la demande, est toujours communiquée à l'ayant droit.

Nous estimons que cette solution est insatisfaisante. L'aide doit atteindre la personne âgée dans un délai déterminé.

La présente proposition vise à inscrire dans la loi, en faveur des personnes âgées sollicitant ladite allocation, des garanties concernant le délai dans lequel les examens médicaux nécessaires doivent avoir lieu. Nous voulons éviter à tout prix l'emploi des termes «délai raisonnable», parce qu'ils peuvent être interprétés dans un sens très large, ce qui peut empêcher la personne âgée d'obtenir satisfaction quant au respect de ses droits.

Afin que cette obligation ne dégénère pas en un droit dont il est impossible d'exiger le respect, nous estimons qu'il faut prévoir une sanction pour le cas où le délai de six mois serait dépassé. Nous proposons qu'en guise de sanction, la demande soit agréée d'office. La menace d'une telle sanction permettrait de faire respecter les délais prescrits pour les examens médicaux et ainsi de prévenir tout dépassement des objectifs budgétaires.

**VOORSTEL VAN WET**

---

**Enig artikel**

Artikel 9 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten wordt aangevuld met een tweede lid luidende:

« De geneeskundige controles worden uitgevoerd binnen de termijn van zes maanden na de aanvraag. Bij het overschrijden van deze termijn wordt de aanvraag ambtshalve goedgekeurd met ingang van de datum van de aanvraag. »

Arnold VAN APEREN.  
Aloïs DE BAKKER.  
Paul VANDERMEULEN.  
Georges ANTHUENIS.  
Jan EEMAN.

**PROPOSITION DE LOI**

---

**Article unique**

L'article 9 de la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés est complété par un deuxième alinéa, rédigé comme suit :

« Les visites médicales ont lieu dans les six mois de la demande. En cas de dépassement de ce délai, la demande est agréée d'office à compter de sa date d'introduction. »